

نقش میانجی ویژگی‌های شخصیتی در رابطه بین صمیمیت خانواده مبدا با اهمال کاری تحصیلی دانشجویان

دانشجوی دکتری گروه روانشناسی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران
استادیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران
استادیار گروه روان‌شناسی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران
دانشیار گروه جامعه‌شناسی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران

سید محسن ابراهیمی ^{id}

رجبعلی محمدزاده ادملایی* ^{id}

جمال صادقی ^{id}

علی اصغر عباسی اسفنجی ^{id}

دریافت: ۱۴۰۰/۱۲/۱۴ | پذیرش: ۱۴۰۱/۱۰/۲۱ | ایمیل نویسنده مسئول: r.mohammadzadeh@pnu.ac.ir

فصلنامه علمی پژوهشی خانواده‌درمانی کاربردی

شاپا (الکترونیکی) ۲۷۱۷-۲۴۳۰
<http://Aftj.ir>

دوره ۳ | شماره ۴ پیاپی ۱۳ | ۴۶۳-۴۳۷
زمستان ۱۴۰۱

نوع مقاله: پژوهشی

به این مقاله به شکل زیر استناد کنید:

درون متن:

(ابراهیمی، محمدزاده ادملایی، صادقی و عباسی
اسفنجی، ۱۴۰۱)

در فهرست منابع:

ابراهیمی، س. م.، محمدزاده ادملایی، ر.،
صادقی، ج. و عباسی اسفنجی، ع. ا. (۱۴۰۱).
نقش میانجی ویژگی‌های شخصیتی در رابطه
بین صمیمیت خانواده مبدا با اهمال کاری
تحصیلی دانشجویان. *خانواده‌درمانی کاربردی*،
۳(۴)، ۴۶۳-۴۳۷.

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر بررسی نقش میانجی ویژگی‌های شخصیتی در رابطه بین صمیمیت خانواده مبدا با اهمال کاری تحصیلی است. **روش پژوهش:** پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی و جامعه آماری دختران و پسران مجرد بودند؛ بدین منظور ۳۰۰ نفر از دختران و پسران دانشگاه آزاد بابل به صورت در دسترس انتخاب و پرسشنامه‌های خانواده مبدا هاوستات و همکاران (۱۹۸۵)، اهمال کاری تحصیلی سولومون و راثلوم (۱۹۸۴) و سنجش-صفات-پنج-گانه شخصیتی (NEO-FFI) را تکمیل کردند. داده‌ها با استفاده از روش تحلیل مسیر از طریق آزمون بوت استرپ و مدل‌یابی معادلات ساختاری تحلیل شدند. **یافته‌ها:** براساس یافته‌های پژوهش همه ویژگی‌های شخصیتی روان‌آزرده خوبی، برون‌گرایی، تجربه‌پذیری، توافق-جویی و وظیفه‌شناسی توانستند در رابطه با صمیمیت خانواده مبدا و اهمال کاری تحصیلی به عنوان متغیر میانجی ایفای نقش کنند ($P=0/05$)؛ اما ویژگی روان‌آزرده خوبی تأثیرش به طور منفی بود. **نتیجه‌گیری:** با توجه به نتایج به دست آمده می‌توان گفت در خانواده سالم رشد صمیمیت و اعتماد به نفس منجر به شکل‌گیری ویژگی‌های شخصیتی همچون فعال بودن، وظیفه‌شناسی و نیز همدلی خواهد شد که بر پیشرفت تحصیلی و کاهش اهمال کاری تأثیرگذارند. در حالی که افراد روان‌آزرده-خو با حس ناامنی و اضطراب بیشتر، معمولاً با درگیری و تعارض، مانع ایجاد محیطی سرشار از شادی شده و کاهش حساسیت افراد نسبت به هم، کاهش اعتماد بین آنها را نیز سبب می‌شود. همچنین بجای بیان احساسات به طور منطقی، با رفتار پرخاشگرانه و خصومت بیشتر، مانع پیشرفت تحصیلی و افزایش اهمال کاری می‌شوند.

کلیدواژه‌ها: صمیمیت خانواده مبدا، ویژگی‌های شخصیتی، اهمال کاری تحصیلی.

مقدمه

اهمال کاری انجام یک کار بی ثمر و سارق زمان است که باعث احساس گناه و تغییر نگاه دیگران به خود می‌شود همچنین به تعویق انداختن انجام کار و ارجاع عمل به آینده است (ساتن، ۲۰۰۹؛ ؛ به نقل از رحیمیان و شیدا، ۱۳۹۴). پ. سواری (۱۳۹۰) معتقد است بسیاری از بزرگسالان در کارهای منظم روزانه خود اهمال کاری را تجربه می‌کنند به خصوص در انجام تکالیفی که باید در مدت معینی انجام شود. از جلوه‌های اهمال کاری پدیدار شدن ویژگی یا صفت اهمال کاری در محیط‌های آموزشی و دانشگاهی است که اهمال کاری تحصیلی نامیده می‌شود (آینور، مورات و کان، ۲۰۱۱). اهمال کاری تحصیلی متداول‌ترین نوع اهمال کاری، است (استیل، بروئن و وامبک، ۲۰۰۱؛ مون و ایلینگورث، ۲۰۰۵). یکی از جنبه‌های تاثیرگذاری والدین بر انگیزش تحصیلی دانشجویان در قالب فرزندپروری است (گرولینگ، ۲۰۰۹). کلیبرت، روهلین، لونا و روبیچاکس (۲۰۱۱) اهمال کاری تحصیلی را به عنوان یکی از عوامل تاثیرگذار بر انگیزش تحصیلی مطرح می‌کنند. در همین راستا تحقیقات مختلفی صورت گرفته و نشان می‌دهد که والدین به ویژه مادر با انگیزش درونی و پیشرفت تحصیلی فرزندان مرتبط هستند (تنهایی و حجازی، ۲۰۱۰ و گرولینگ، ۲۰۰۹).

در این بین یکی از مهمترین عامل تاثیرگذار بر انگیزش تحصیلی فرزندان، فرزندپروری است. آنان معتقدند که شیوه فرزندپروری صمیمانه به خصوص از سوی مادر با افزایش انگیزه درونی^۱ و پیشرفت تحصیلی رابطه دارد (تنهایی و حجازی، ۲۰۱۰ و گرولینگ، ۲۰۰۹). والدین مقتدر با وضع قوانین هدفمند با کمک فرزندان خود و سپس حمایت از آنها، به ایجاد جو صمیمی در خانواده می‌پردازند. اما والدین سهل‌گیر با آزادی بیش از حد و انتظارات بسیار کم، جستجوی هدفی را برای فرزندان خود معنی نمی‌کنند. این در حالی است که والدین مستبد و سختگیر با کم کردن عواطف بدون ارائه دلیل، به دستور دهی خود و اطاعت بی‌چون و چرای فرزندان تاکید دارند. فلت و همکاران (۱۹۹۲) استنباط کردند که اهمال کاری تحصیلی ممکن است در پاسخ به انتظار والدینی باشد که در برخورد با شیوه‌های خشن و کنترل‌کننده رفتار می‌کردند. عملکرد خانواده^۲ یکی از شاخص‌های مهم تضمین‌کننده کیفیت زندگی و سلامت روانی خانواده^۳ است. تحقیقات نشان داده‌اند در خانواده‌هایی که ارتباط میان اعضای خانواده براساس نزدیکی و صمیمیت^۴ بین افراد استوار است همه‌اعضاء نسبتاً علیه فشارهای زندگی مقاوم هستند (فتاح زاده، ۱۳۸۸). یعنی در فضای خانواده سالم روابط خوب و صمیمیت وجود دارد و اینکار با تشویق به بیان احساس، ایجاد فضای گرم درون خانواده، حل مساله بدون ایجاد استرس اضافی، ایجاد حساسیت نسبت به احساسات یکدیگر و وجود اعتماد به یکدیگر شکل می‌گیرد. همچنین فتاح زاده (۱۳۸۸) بیان می‌کند رابطه منفی عملکرد خانواده و سلامت روانی اعضای آن، به عنوان یکی از مهمترین عوامل ایجادکننده و نگهدارنده اختلالات روحی و هیجانی افراد

1 - Internal Motivation

2 - Family Function

3 - Family Mental Health

4- intimacy

مطرح است. برخی از روانشناسان مانند بوری و گانتی (۲۰۰۸) معتقدند که عملکرد والدین بر شکل‌گیری افکار^۱، احساس^۲ و رفتار^۳ کودکان تأثیر دارد.

صمیمیت^۴ به عنوان مفهوم اساسی و در هم آمیخته در زندگی یک خانواده سالم وجود دارد. در این الگو، خانواده سالم همزمان با رشد مولفه‌های دیگر، صمیمیت را در خانواده ایجاد می‌کند (هاوستات، اندرسون، پیرسی، کوچران و فاین (۱۹۸۵)). یعنی در فضای خانواده سالم روابط خوب و صمیمی وجود دارد و اینکار با تشویق به بیان احساس، ایجاد فضای گرم، حل مساله بدون ایجاد استرس اضافی، ایجاد حساسیت نسبت به احساسات یکدیگر و وجود اعتماد به یکدیگر شکل می‌گیرد. گنزالز، هولبین و کوئیلتر (۲۰۰۲) نیز معتقدند که وجود صمیمیت و به تبع مشارکت والدین در فعالیت‌های تحصیلی فرزندان منجر به چالش‌طلبی، پافشاری، استمرار و رضایتمندی فرزندان از فعالیت‌های تحصیلی می‌شود. پیام‌هایی که دانش‌آموزان از نگرش والدین در مورد امور تحصیلی خود درک می‌کنند نیز می‌تواند در جهت‌گیری هدف آنان تأثیرگذار باشد. در خانواده‌هایی با جهت‌گیری گفت و شنود، اعضای آزادانه و مکرر با یکدیگر تعامل دارند (کوئینر و مکی، ۲۰۰۴) فرزندان از توانایی حل مساله^۵، اعتماد به دیگران و ایمان به قدرت خود برخوردارند (داماس و لاگلیم، ۲۰۰۱). بنابراین شیوه تعامل اعضای خانواده و نوع ارتباطات حاکم بر فضای خانواده نیز می‌تواند بر جنبه‌های مختلف شخصیت^۶ و نیز خط‌مشی تحصیلی آنان تأثیرگذار باشد (کشاورزی، فیروزبخت و فولادچنگ، ۱۳۹۰). تحقیقات نشان داده‌اند در خانواده‌هایی که ارتباط میان اعضای خانواده براساس نزدیکی و صمیمیت بین افراد استوار است همه اعضای نسبتاً علیه فشارهای زندگی مقاوم هستند (فتاح زاده، ۱۳۸۸).

درواقع نتایج پژوهش‌های متعددی (از قبیل وحیدی و مرتضی نژاد، ۲۰۰۹)، حاکی از آن است که اهمال‌کاری فرزندان با والدین طرد‌کننده^۷ و سهل‌گیر بیشتر از اهمال‌کاری فرزندان با والدین مقتدر است. سولومون و جکسون، ۲۰۱۴، نیز معتقدند که در کنار مولفه خانواده مبداء^۸، ویژگی‌های شخصیتی^۹ افراد نیز می‌تواند به نوبه خود اهمال‌کاری تحصیلی^{۱۰} را تحت تأثیر قرار دهد با توجه به آنچه گذشت نتایج پژوهش‌ها به طور کلی به رابطه بین عملکرد خانواده با اهمال‌کاری تحصیلی اشاره داشته‌اند (تنهایی و حجازی، ۲۰۱۰، فلت، بلانگستین، هویت و کولدوین، ۱۹۹۲). همچنین پژوهش‌های (داماس و لاگلیم، ۲۰۰۱، هاردی، پاور و جی دایک، ۱۹۹۳ و منادی، ۱۳۸۴). در شکل‌گیری شخصیت اعضای خانواده به نقش عملکرد خانواده هم اشاره داشته‌اند. همچنین در رابطه با شخصیت و اهمال‌کاری بررسی‌های بسیار زیادی انجام شده است. در حالی که پژوهش‌های (لوینز و رایس، ۲۰۱۴؛ استیل، ۲۰۰۷؛ و آیزنک و آیزنک، ۱۹۸۵) و یافته‌های (بیرامی، دانشورپور، حسینی اصل و فولادوند، ۱۳۸۹؛ جانسون و بلوم، ۱۹۹۵؛ مک کون و جانسون^{۱۱}، ۱۹۹۱) همسو با کاستا و مک کری، ۱۹۹۲ نشان می‌دهد که ویژگی‌های شخصیتی در اهمال‌کاری

1- Thoughts

2 - Emotion

3 - Behavior

4- intimacy

5 - Problem Solving

6- personslity

7 - Neglect Parent

8- Family Of Origin

9- Personality Traits

10 - Academic Procrastination

11 - McCown & Johnson

تحصیلی موثر هستند، اما در مورد نقش سلامت خانواده مبدا (صمیمیت) در اهمال کاری تحصیلی و ویژگی‌های شخصیتی یافته‌های جدی به چشم نمی‌آید لذا به نظر می‌رسد با توجه به اینکه ارتباط ساده بین مولفه‌ها دو به دو بررسی شده است؛ اما هدف پژوهش حاضر در بررسی رابطه چندگانه متغیرها تعیین نقش میانجی ویژگی‌های شخصیتی روان‌آزده خویی^۱، برون‌گرایی^۲، تجربه‌پذیری^۳، توافق جویی^۴ و وظیفه‌شناسی^۵ در رابطه بین سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا با اهمال کاری تحصیلی است. از این رو هدف پژوهش بررسی فرضیه زیر است:

ویژگی‌های شخصیتی در رابطه بین صمیمیت خانواده مبدا با اهمال کاری تحصیلی نقش میانجی را دارد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی است و جامعه آماری پژوهش حاضر، ۵۶۷۸ دختر و پسر جوان شاغل به تحصیل در دانشگاه آزاد واحد بابل را در سال تحصیلی ۹۸-۹۷ بود. با توجه به حجم نمونه، از بین این دختران و پسران جوان به روش نمونه در دسترس ۳۰۰ نفر انتخاب شدند. تعداد نمونه بر اساس تجزیه و تحلیل به روش تحلیل مسیر که به ازای هر متغیر ۲۰ نفر که با بیش برآورد (با احتمال افت شرکت کنندگان و پرسشنامه‌های ناقص و غیرقابل استفاده) تعداد ۳۰۰ نفر انتخاب نمونه بوده و در نهایت با حذف ۴۲ پرسشنامه، تعداد ۲۵۸ پرسشنامه وارد پژوهش شد.

ابزار پژوهش

۱. مقیاس سنجش صفات پنج‌گانه شخصیتی (NEO_FFI). پرسشنامه NEO یکی از پرسشنامه‌های مربوط به ارزیابی ساخت شخصیت است. این آزمون به لحاظ انعکاس ۵ عامل اصلی امروزه به عنوان یک مدل فراگیر براساس تحلیل عوامل محسوب می‌شود و گستردگی کاربرد آن در ارزیابی شخصیت افراد سالم و نیز در امور بالینی می‌تواند یکی از مناسبترین ابزار ارزیابی شخصیت باشد (مک کری و کاستا، ۱۹۸۳، به نقل از گروهی فروشی، ۱۳۸۰). پرسشنامه شخصیتی (NEO_PI-R) جانشین تست NEO است که در سال ۱۹۸۵ توسط مک کری و کاستا تهیه شد است و ۵ عامل اصلی شخصیت و ۶ خصوصیت در هر عامل یا به عبارتی ۳۰ خصوصیت را اندازه می‌گیرد. این پرسشنامه فرم کوتاهی به نام NEO_FFI دارد که یک پرسشنامه ۶۰ سوالی است و هر یک از ویژگی‌های ۵ گانه شخصیت را ارزیابی می‌کند. در این پژوهش به این دلیل از فرم کوتاه استفاده شده که هم اطلاعات کلی از شخصیت را دارا می‌باشد و هم اجرای این آزمون از نظر هزینه و زمان مقرون به صرفه است. در ضمن مقیاس‌های آن از اعتبار بالایی برخوردار بوده و همبستگی بین مقیاس‌ها زیاد است و البته مهمتر از همه، بر خلاف سایر آزمون‌های شخصیتی، انتقادات کمتری بر این آزمون وارد شده است (مک کری و کاستا، ۱۹۸۳، به نقل از گروهی فروشی، ۱۳۸۰). پرسشنامه ۶۰ سوالی سنجش ویژگی‌های شخصیتی با ۵ عامل ۱۲ سوالی مورد استفاده در این پژوهش دارای پیوستار لیکرتی ۵ گزینه‌ای (کاملاً مخالفم = ۰، مخالفم = ۱، نظری ندارم = ۲، موافقم = ۳ و کاملاً موافقم = ۴) می‌باشد. دامنه نمره‌های این آزمون از حداقل صفر تا حداکثر ۴۸ می‌باشد؛ کاستا و مک کری (۱۹۹۲) ضریب آلفای

1 - Neuroticism

2 - Extroversion

3 - Openness

4 - Agreeableness

5 - Conscientiousness

۰/۶۸ برای توافق جویی تا ۰/۸۶ درصد برای روان آزرده خوبی را گزارش کرده اند. در هنجاریابی آزمون NEO_FFI که توسط گروسی فرشی (۱۳۸۰) روی نمونه ۲۰۰۰ نفری از دانشجویان دانشگاه های شیراز، تبریز و دانشگاههای علوم پزشکی این دو شهر صورت گرفت ضریب همبستگی ۵ بعد اصلی را بین ۰/۵۶ تا ۰/۸۷ گزارش نموده اند. ضریب آلفای کرونباخ در هر یک از عوامل اصلی روان آزرده خوبی، برون گرایی، تجربه پذیری، توافق جویی و وظیفه شناسی به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۷۳، ۰/۵۶، ۰/۶۸ و ۰/۸۷ بدست آمد. در این مطالعه پایایی پرسشنامه نشو، از طریق روش آلفای کرونباخ برای هر یک از ابعاد بدین ترتیب: روان آزرده خوبی ۰/۷۸، برون گرایی ۰/۸۰، تجربه پذیری ۰/۶۳، توافق جویی ۰/۶۸ و وظیفه شناسی ۰/۷۹ بدست آمد.

۲. مقیاس خانواده مبدا (FOS). این پرسشنامه توسط هاوستات و همکاران در سال ۱۹۸۵ تهیه شد. این مقیاس ایزاری ۴۰ سوالی است که برای سنجش ادراک و استنباط فرد از میزان سلامت خانواده مبدا تدوین شده است. FOS شامل دو بعد استقلال و صمیمیت به عنوان دو بعد اساسی در زندگی خانواده سالم است. خانواده سالم صمیمیت را در خانواده با تاکید بر ۵ خرده مقیاس دیگر، تشویق به بیان طیف وسیعی از احساسات^۱، ایجاد فضای گرم در خانه^۲، حل درگیریها و تعارض بدون استرس غیرلازم^۳، ترویج حساسیت در اعضای خانواده^۴ و اعتماد به انسانها بر اساس نیکی نهاد آدمی^۵ ایجاد می کند. هاوستات و همکاران (۱۹۸۵) در مطالعه اولیه FOS، پایایی این مقیاس را بعد از دو هفته در ۲۰ سوال مقیاس صمیمیت ۰/۷۳ به دست آوردند. همچنین همسانی درونی آن به وسیله آلفای کرونباخ ۰/۹۷ به دست آمد (هاوستات و همکاران، ۱۹۸۵). در ایران کرمی (۱۳۸۸) پایایی این مقیاس را با روش بازآزمایی در مرحله مقدماتی ۰/۸۹ و در مرحله نهایی ضریب آلفای کرونباخ برای ۴۶۹ نفر ۰/۹۲ محاسبه کرد که نشان داد مقیاس از پایایی قابل قبولی برخوردار است. روایی سازه این پرسشنامه توسط کرمی (۱۳۸۸) با روش تحلیل عاملی مورد تایید قرار گرفت (همبستگی کلیه سوالها بالای ۰/۳) بنابراین می توان ادعا کرد که این مقیاس از روایی قابل قبولی برخوردار است. شیوه نمره گذاری این پرسشنامه براساس یک مقیاس ۵ درجه ای درجه بندی شده است. قویا مخالفم = ۱، مخالفم = ۲، خنثی = ۳، موافقم = ۴، قویا موافقم = ۵ حداقل نمره ۴۰ و حداکثر ۲۰۰ است که نمرات بالا نشانه ادراک فرد از سلامت بیشتر خانواده مبدا (صمیمیت) است. در این مقیاس در سازه صمیمت سؤالات مثبت ۱ و ۱۲ و منفی ۳۲ و ۳۹ نشان دهنده بیان احساسات، سؤالات مثبت ۲۹ و ۴۰ و منفی ۲ و ۲۲ نشان دهنده ایجاد فضای گرم در خانه، سؤالات مثبت ۲۷ و ۳۱ منفی ۱۳ و ۱۷ نشان دهنده حل تعارض بدون استرس غیر لازم، سؤالات مثبت ۲۱ و ۳۵ و منفی ۱۷ و ۳۰ نشان دهنده ایجاد حساسیت نسبت به هم فهمی و سؤالات مثبت ۳ و ۸ و منفی ۲۶ و ۳۳ نشان دهنده ایجاد اعتماد به انسانها بر اساس نیکی نهاد انسانها می باشد (هاوستات و همکاران، ۱۹۸۵).

۳. پرسشنامه اهمال کاری تحصیلی. این پرسشنامه توسط سولومون و روئبلوم در سال (۱۹۸۴) تهیه شد. این مقیاس در سال ۱۳۸۷ برای اولین بار توسط دهقانی به کار برده شده و دارای ۲۷ پرسش است. این پرسشنامه شامل ۳ مولفه ۱- آماده شدن برای امتحانات (شامل ۸ پرسش)، ۲- آماده شدن برای تکالیف (۱۱

1- Expression of a wide range of feelings

2- Creating a warm atmosphere in the home

3- Dealing with conflicts without undue stress

4- Promoting sensitivity in family members

5- Trusting in the goodness of human nature

پرسش) و ۳- آماده شدن برای مقاله‌های پایان ترم (۸ پرسش) می‌باشد. نامیان و حسینچاری (۱۳۹۰) در تحقیقی با عنوان تبیین اهمیت کاری تحصیلی دانشجویان براساس باورهای مذهبی و هسته کنترل ضریب پایایی پرسشنامه را به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۳ به دست آوردند. دولتی (۱۳۹۱) نیز در پژوهشی ضریب پایایی پرسشنامه را به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۱ به دست آورد. روایی پرسشنامه در پژوهش چوکار و دلاور (۱۳۸۶) با استفاده از روش تحلیل عاملی محاسبه شد که یافته‌ها بیانگر روایی مطلوب پرسشنامه بود. آزمودنیها به هنگام پاسخ دادن به پرسشنامه‌ها، وضع خود را روی یک مقیاس ۵ درجه‌ای رتبه‌بندی می‌کنند. هرگز= ۱، به‌ندرت= ۲، گهگاهی= ۳، اکثر اوقات= ۴، همیشه= ۵. در این مقیاس پرسش‌های شماره (۲، ۴، ۶، ۱۱، ۱۳، ۱۵، ۱۶، ۲۱، ۲۳ و ۲۵) به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند.

روش اجرا

قبل از توزیع پرسشنامه‌ها و پس از جلب رضایت دانشجویان، توضیحاتی لازم مبنی بر محرمانه بودن اطلاعات داده شد. سپس پرسشنامه‌ها به صورت گروهی در اختیار افراد قرار گرفته و پس از پاسخگویی جمع‌آوری شد. در نهایت پس از کنار گذاشتن پرسشنامه‌های مخدوش و ناقص تعداد ۲۵۸ پرسشنامه وارد مرحله پژوهش شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها به منظور پاسخگویی به سؤالات پژوهش از بخش آمار استنباطی، آزمونهای پارامتریک: همبستگی - معادلات ساختاری (ایموس و لیزرل) استفاده شد. همچنین به منظور توصیف بهتر متغیرها و جهت روشن تر شدن نتایج روشهای آمار توصیفی مانند: جدول فراوانی، درصد، میانگین، انحراف استاندارد به کار برده شد.

یافته‌ها

میانگین و انحراف استاندارد سن شرکت کنندگان برابر با ۲۳/۸۴ سال (۴/۵۸) بود به طوری که میانگین دختران شرکت کننده برابر با ۲۲/۳۶ سال و پسران شرکت کننده ۲۴/۱۲ سال گزارش شد. برای بررسی هدف پژوهش ابتدا در جدول ۱ همبستگی بین سلامت خانواده مبدا (صمیمیت) و اهمیت کاری تحصیلی گزارش شد.

جدول ۱: همبستگی بین متغیرهای سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا با اهمیت کاری تحصیلی

متغیر	سلامت خانواده مبدا	صمیمیت	امتحان	تکالیف	مقالات	اهمال کاری
سلامت خانواده	۱					
صمیمیت	.۹۶**	۱				
امتحان	-.۲۶**	-.۱۶**	۱			
تکالیف	-.۴۰**	-.۳۰**	۰/۵۰**	۱		
مقالات	-.۳۸**	-.۲۸**	۰/۳۹**	۰/۶۴**	۱	
اهمال کاری	-.۳۳**	-.۳۱**	۰/۶۴**	۰/۸۲**	۰/۸۰**	۱

** P<۰/۰۱

* P<۰/۰۵

همان طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود اهمیت کاری تحصیلی با هر دو مقیاس، سلامت خانواده مبدا و صمیمیت رابطه منفی معناداری دارد. بنابراین هر چه صمیمیت در دانشجویان بیشتر باشد، میزان اهمال کاری تحصیلی آنان کاهش می‌یابد. از طرفی اهمال کاری امتحان کمترین همبستگی را با صمیمیت نشان

داد ($r = -0/16$)؛ در جدول ۲ ماتریس همبستگی مقیاس سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا با ویژگی های شخصیتی بررسی شد.

جدول ۲. همبستگی بین متغیرهای سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا و ویژگی های شخصیتی

متغیر	سلامت خانواده مبدا	صمیمیت	روان آزرده خویی	برون گرای	تجربه پذیری	توافق جویی	وظیفه شناسی
سلامت خانواده	۱						
صمیمیت	.۹۶**	۱					
روان آزرده	-.۳۲**	-.۳۷**	۱				
برون گرای	.۴۱**	.۴۰**	-.۳۲**	۱			
تجربه پذیری	.۱۹**	.۱۸**	-.۱۵*	.۱۴*	۱		
توافق جویی	.۲۳**	.۲۴**	-.۳۹**	.۳۸**	.۲۵**	۱	
وظیفه شناسی	.۴۴**	.۴۴**	-.۳۵**	.۴۴**	.۱۶	.۴۱**	۱

** P < 0/01

* P < 0/05

با توجه به داده های جدول ۲، صمیمیت با تمام ویژگی های شخصیتی رابطه معنادار مثبت اما رابطه این مولفه با روان آزرده خویی معنادار و معکوس است. بنابراین هر چه صمیمیت در دانشجویان بیشتر باشد، همه ویژگی های شخصیتی بجز روان آزرده خویی افزایش می یابد. از طرفی صمیمیت خانواده مبدا بیشترین همبستگی را با وظیفه شناسی نشان داده ($r = 0/44$) و روان آزرده خویی کمترین همبستگی را با صمیمیت نشان داد ($r = -0/37$). ماتریس همبستگی بین ویژگی های شخصیتی و اهمال کاری تحصیلی در جدول ۳ نشان داده شده است.

جدول ۳. همبستگی بین متغیرهای ویژگی های شخصیتی و اهمال کاری تحصیلی

متغیر	روان آزرده خویی	برون گرای	تجربه پذیری	توافق جویی	وظیفه شناسی	امتحان تکالیف مقالات اهمال کاری
روان آزرده	۱					
برون گرای	-.۳۲**	۱				
تجربه پذیری	-.۱۵*	.۱۴*	۱			

توافق	۰/۳۹**	۰/۳۸**	۰/۲۵**	۱
جویی				
وظیفه	۰/۳۵**	۰/۴۴**	۰/۱۶	۱
شناسی				
امتحان	۰/۳۵**	۰/۱۳*	۰/۰۲	۱
تکالیف	۰/۳۷**	۰/۲۹**	۰/۱۷**	۱
مقالات	۰/۲۸**	۰/۲۱**	۰/۰۶	۱
اهمال	۰/۴۰**	۰/۲۶**	۰/۱۱**	۱
کاری				

** P<۰/۰۱

* P<۰/۰۵

براساس مندرجات جدول ۳ رابطه تمام مولفه‌های ویژگی‌های شخصیتی بجز روان‌آزرده‌جویی با اهمال کاری تحصیلی معنادار منفی و با روان‌آزرده‌جویی معنادار مثبت می‌باشد. بنابراین با افزایش تمام مولفه‌های ویژگی‌های شخصیتی میزان اهمال کاری تحصیلی دانشجویان کاهش می‌یابد ولی با افزایش روان‌آزرده‌جویی میزان اهمال کاری تحصیلی افزایش می‌یابد. از طرفی اهمال کاری تکالیف بیشترین همبستگی را با روان‌آزرده‌جویی نشان داده ($r = ۰/۳۷$) و مولفه اهمال کاری امتحان کمترین همبستگی را با تجربه‌پذیری نشان داد ($r = -۰/۰۲$). در بررسی سوال اصلی که آیا ویژگی‌های شخصیتی (روان‌آزرده‌جویی، برون‌گرایی، تجربه‌پذیری، توافق‌جویی و وظیفه‌شناسی) در رابطه بین سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا با اهمال کاری تحصیلی نقش میانجی دارد؟ آنرا به ۵ زیر سوال تقسیم بندی نموده و در هر سوال یک مولفه شخصیتی را به عنوان متغیر میانجی وارد می‌کنیم. در ادامه جهت آزمون اثر متغیرهای میانجی از روش تحلیل مسیر و تعیین معناداری آن از آزمون بوت استرپ استفاده گردید.

اثر مستقیم بدون متغیر میانجی

به منظور بررسی اثر مستقیم بدون متغیر میانجی، تمامی متغیرهای میانجی حذف شده و ضریب رگرسیون متغیر سلامت خانواده مبدا (صمیمیت) محاسبه گردید. ضریب رگرسیون متغیر سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا $-۰/۰۲$ (با سطح معناداری $P<۰/۰۱$) بوده که این مسیر در پنج متغیر میانجی یکسان است و نشان دهنده رابطه منفی معنادار این متغیر با متغیر اهمال کاری تحصیلی است. شکل ۱ روش بررسی اثر مستقیم متغیر سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر متغیر اهمال کاری تحصیلی بدون متغیر میانجی نشان می‌دهد.

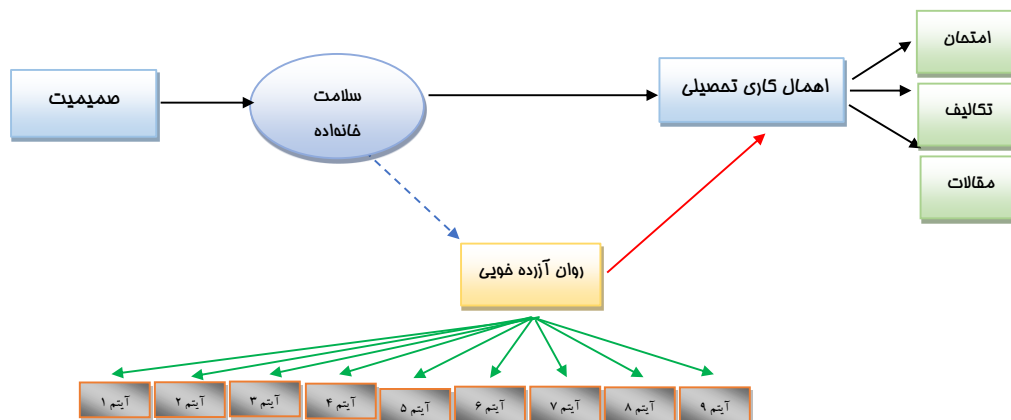

شکل ۱. بررسی اثر مستقیم سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی بدون متغیر میانجی

اثر مستقیم با متغیر میانجی

برای این کار و برای بدست آوردن اثر مستقیم سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی با حضور متغیر میانجی روان آزرده خویی مسیر دیگر متغیر های میانجی را حذف می کنیم تا فقط مسیر نامبرده بدست آید. ابتدا در این شکل و برای بهبود شاخص های برازش، از ۱۲ سوال متغیر مکنون روان رنجورخویی، ۳ سوالی که همبستگی درونی را تبیین نمی کنند حذف شدند.

در مدل ساختاری فرضی اول، روان آزرده خویی، اثر سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی را واسطه‌گری می کند. به این صورت که سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر روان آزرده خویی اثر گذاشته و روان آزرده خویی بر اهمال کاری تحصیلی اثر می گذارد. شکل ۲. روش بررسی اثر مستقیم متغیر سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر متغیر اهمال کاری تحصیلی را با در نظر گرفتن نقش میانجی روان آزرده خویی نشان می دهد.

شکل ۲. بررسی اثر مستقیم سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی با نقش میانجی

روان آزرده خویی

براین اساس سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا با ضریب استاندارد ۰/۲۳- بر اهمال کاری تحصیلی و بر روان آزرده خویی با ضریب استاندارد ۰/۱۷- به صورت منفی اثر می گذارد. یعنی با افزایش سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا میزان اهمال کاری تحصیلی و روان آزرده خویی کاهش می یابد (اثر معکوس) در ضمن روان آزرده خویی نیز با ضریب استاندارد ۰/۳۶ بر اهمال کاری تحصیلی تاثیر مثبت دارد. به دیگر سخن با افزایش روان آزرده خویی بر میزان اهمال کاری تحصیلی اضافه خواهد شد (اثر مستقیم). در ضمن تمامی اثرات در سطح $P < 0/01$ معنی دار است.

اثر غیر مستقیم

در مطالعه حاضر برای ارزیابی روابط واسطه ای از آزمون بوت استرپ استفاده شد. بوت استرپ قدرتمندترین و منطقی ترین روش را برای ارزیابی اثرات غیر مستقیم فراهم می آورد. ارزیابی معنا داری این روابط را می توان به دو طریق بررسی کرد. روش اول با مراجعه به سطوح معنی داری و روش دوم با بررسی فاصله های اطمینان. در صورتی که حد بالا و پایین با فاصله اطمینان ۹۵٪ برای مسیر واسطه ای هم علامت باشند (هر دو مثبت یا هر دو منفی) و یا به عبارتی مقدار صفر بین این دو حد قرار نگیرد مسیر مورد نظر در سطح $p < 0/05$ معنا دار است. جدول ۴. اثرات غیر مستقیم یا میانجی را برای مدل فرضی اول نشان می دهد. براساس مندرجات این جدول اثر سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی با واسطه گری روان آزرده خوبی ضریب استاندارد ۰/۳۶۵ ($p = 0/001$) است.

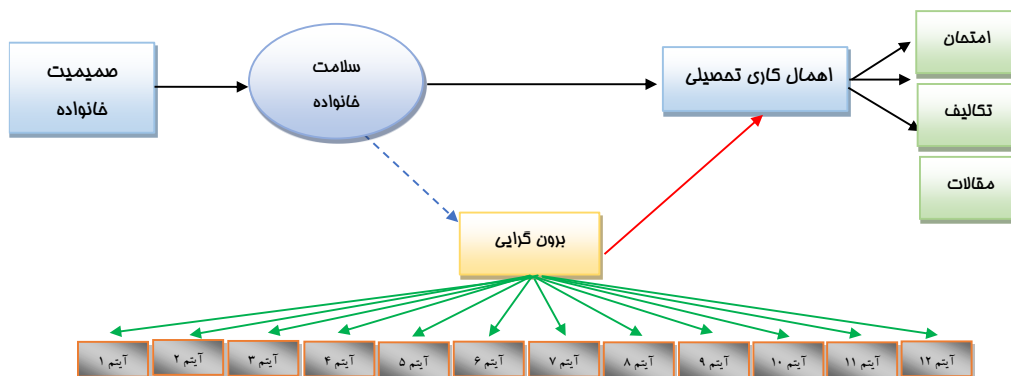
جدول ۴. اثرات میانجی مدل فرضی اول

متغیر مستقل	متغیر واسطه	متغیر وابسته	حدود بوت استرپ		خطای برآورد	اندازه اثر	سطح معنی داری
صمیمیت	روان آزرده خوبی	اهمال کاری	حد بالا	حد پایین	۰/۲۰۵	۰/۳۶۵	۰/۰۵

همانطور که در جدول ۴ مشاهده می شود در آزمون بوت استرپ عامل روان آزرده خوبی معنا دار شده است. یعنی در این مسیر، عامل شخصیتی روان آزرده خوبی در رابطه بین سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا و اهمال کاری تحصیلی نقش میانجی دارد.

اثر مستقیم با متغیر میانجی

در این مدل اثر سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی با اثر میانجی برون گرایی بررسی می شود. به این صورت که سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر برون گرایی اثر گذاشته و برون گرایی بر اهمال کاری اثر می گذارد. شکل ۳ روش بررسی اثر مستقیم متغیر سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر متغیر اهمال کاری تحصیلی را با در نظر گرفتن نقش میانجی برون گرایی نشان می دهد.

شکل ۳. بررسی اثر مستقیم سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی با نقش میانجی برون گرایی

شکل ۳. مدل ساختاری فرضی دوم را به همراه ضرایب استاندارد به تصویر می کشد. سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا با ضریب استاندارد ۰/۲۱- بر اهمال کاری تحصیلی اثر می گذارد و این بدان معناست که سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی دانشجویان اثر معکوس دارد. همچنین با بررسی اثر سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر برون گرایی، به ضریب استاندارد ۰/۲۹ می رسیم بنابراین با افزایش سلامت خانواده، (صمیمیت) مبدا بر میزان برون گرایی افزوده خواهد شد (اثر مستقیم). همچنین برون گرایی با ضریب استاندارد ۰/۰۱- بر اهمال کاری تحصیلی اثر داشته است یعنی با افزایش برون گرایی میزان اهمال کاری تحصیلی کاهش می یابد (اثر معکوس). تمامی اثرات در سطح $P < 0/001$ معنی دار است.

اثر غیر مستقیم

آزمون بوت استرپ ارزیابی معناداری متغیر میانجی برون گرایی را جدول ۱۲-۴ نشان می دهد، طوری که ضریب رگرسیون بین متغیر پیش بین و متغیر ملاک معنادار می باشد. یعنی در این مسیر، عامل شخصیتی برون گرایی در رابطه بین سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا و اهمال کاری تحصیلی نقش میانجی دارد. مسیر مورد نظر در سطح $p < 0/05$ معنی دار است. جدول ۵ اثرات غیر مستقیم یا میانجی را برای مدل فرضی دوم نشان می دهد. براساس مندرجات این جدول اثر سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر اهمال کاری با واسطه گری برون گرایی دارای ضریب استاندارد ۰/۱۲ ($p = 0/025$) است.

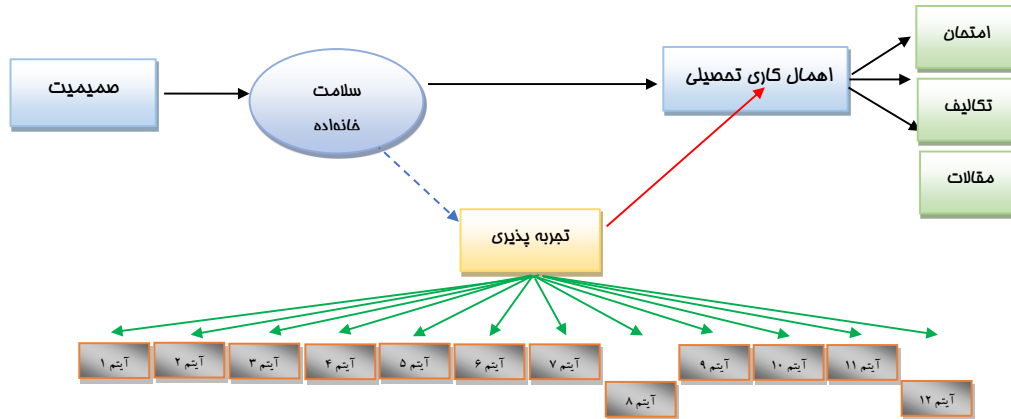
جدول ۵. اثرات میانجی مدل فرضی دوم

متغیر مستقل	متغیر واسطه	متغیر وابسته	حدود بوت استرپ		خطای برآورد	اندازه اثر	سطح معنی داری
			حد بالا	حد پایین			
صمیمیت	برون گرایی	اهمال کاری	-۰/۰۱۶	-۰/۲۸۷	۰/۰۴۳	۰/۱۲	۰/۰۵

همانطور که در جدول ۵ مشاهده می شود در آزمون بوت استرپ عامل برون گرایی معنادار شده است. یعنی در این مسیر، عامل شخصیتی برون گرایی در رابطه بین سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا و اهمال کاری تحصیلی نقش میانجی دارد.

اثر مستقیم با متغیر میانجی

در مدل فرضی سوم، تجربه پذیری، اثر سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا و اهمال کاری را واسطه گری می کند. به این صورت که سلامت خانواده مبدا بر تجربه پذیری اثر گذاشته و تجربه پذیری بر اهمال کاری اثر می گذارد. شکل ۴ روش بررسی اثر مستقیم متغیر سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر متغیر اهمال کاری تحصیلی را با در نظر گرفتن نقش میانجی تجربه پذیری نشان می دهد.

شکل ۴. بررسی اثر مستقیم سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا با اهمال کاری تحصیلی با نقش میانجی تجربه پذیری

شکل ۴ مدل ساختاری فرضی سوم را به همراه ضرایب استاندارد به تصویر می‌کشد. اثر سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا با ضریب استاندارد $-0/30$ بر اهمال کاری تحصیلی مشاهده می‌شود و این بدان معناست که سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی دانشجویان اثر معکوس دارد. همچنین اثر سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر تجربه پذیری دارای ضریب استاندارد $-0/13$ می‌باشد یعنی افزایش سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا منجر به کاهش تجربه پذیری شده است (به طور منفی معنادار شده است). در ضمن تجربه پذیری نیز با ضریب استاندارد $0/01$ بر اهمال کاری تحصیلی اثر می‌گذارد یعنی کاهش یا افزایش تجربه پذیری موجب کاهش یا افزایش اهمال کاری تحصیلی دانشجویان می‌شود (اثر مستقیم). تمامی اثرات در سطح $P < 0/001$ معنی دار است.

اثر غیر مستقیم

در این مرحله با استفاده از آزمون بوت استرپ ارزیابی معناداری متغیر میانجی تجربه پذیری مورد بررسی قرار گرفت. جدول ۶ اثرات غیر مستقیم یا میانجی را برای مدل فرضی سوم نشان می‌دهد. براساس مندرجات این جدول اثر سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی با واسطه‌گری تجربه پذیری دارای ضریب استاندارد $0/082$ ($p = 0/001$) می‌باشد.

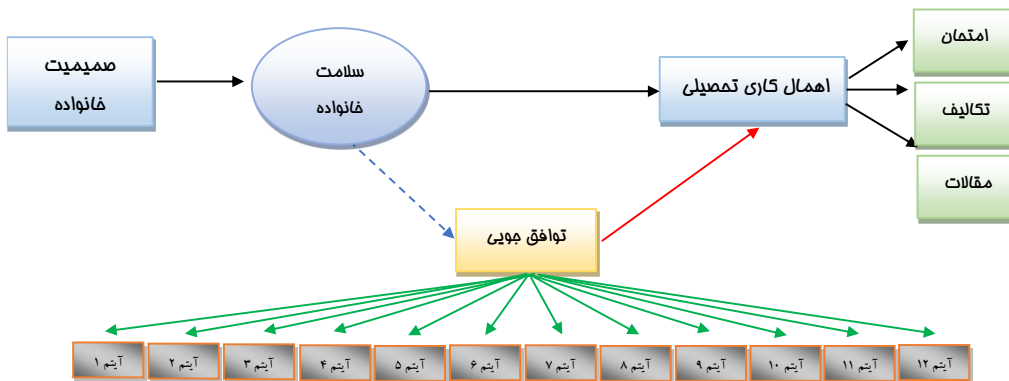
جدول ۶. اثرات میانجی مدل فرضی سوم

متغیر مستقل	متغیر واسطه	متغیر وابسته	حدود بوت استرپ		خطای	اندازه	سطح معنی
			حد بالا	حد پایین	برآورد	اثر	داری
صمیمیت	تجربه پذیری	اهمال کاری تحصیلی	$-0/025$	$-0/198$	$0/063$	$0/082$	$0/05$

همانطور که در جدول ۶ مشاهده می شود در آزمون بوت استرپ عامل تجربه پذیری معنا دار شده است. یعنی در این مسیر، عامل شخصیتی تجربه پذیری در رابطه بین سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا و اهمال کاری تحصیلی نقش میانجی دارد.

اثر مستقیم با متغیر میانجی

در این مدل، توافق جویی اثر سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا و اهمال کاری تحصیلی را واسطه گری می کند. به این صورت که سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر توافق جویی اثر گذاشته و توافق جویی بر اهمال کاری تحصیلی اثر می گذارد. شکل ۵ روش بررسی اثر مستقیم متغیر سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر متغیر اهمال کاری تحصیلی را با در نظر گرفتن نقش میانجی توافق جویی نشان می دهد.

شکل ۵. بررسی اثر مستقیم سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا با اهمال کاری تحصیلی با نقش میانجی توافق جویی

شکل ۵ مدل ساختاری فرضی چهارم را به همراه ضرایب استاندارد به تصویر می کشد. سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا با ضریب استاندارد ۰/۲۴- بر اهمال کاری تحصیلی موثر است بدین معنی که افزایش سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا منجر به کاهش اهمال کاری تحصیلی می شود (اثر معکوس). در ضمن سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا با ضریب استاندارد ۰/۲۶+ بر توافق جویی اثر گذار است یعنی افزایش سلامت در خانواده (صمیمیت) مبدا منجر به توافق جویی بیشتر می شود (اثر مستقیم). ضمناً توافق جویی نیز با ضریب استاندارد ۰/۱۴- بر اهمال کاری تحصیلی اثر می گذارد که این بدان معناست با افزایش میزان توافق جویی، اهمال کاری تحصیلی کاهش می یابد (اثر معکوس). تمامی اثرات در سطح $P < 0.001$ معنی دار است.

اثر غیر مستقیم

در این مرحله هم برای ارزیابی روابط واسطه ای از آزمون بوت استرپ استفاده شد و $p < 0.05$ معنی دار است. جدول ۷ هم نشان دهنده اثرات غیر مستقیم یا میانجی برای مدل فرضی چهارم است که براساس مندرجات این جدول اثر سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی با واسطه گری توافق جویی دارای ضریب استاندارد ۰/۱۳۲ (۰/۰۰۱) $(p = 0.001)$ می باشد.

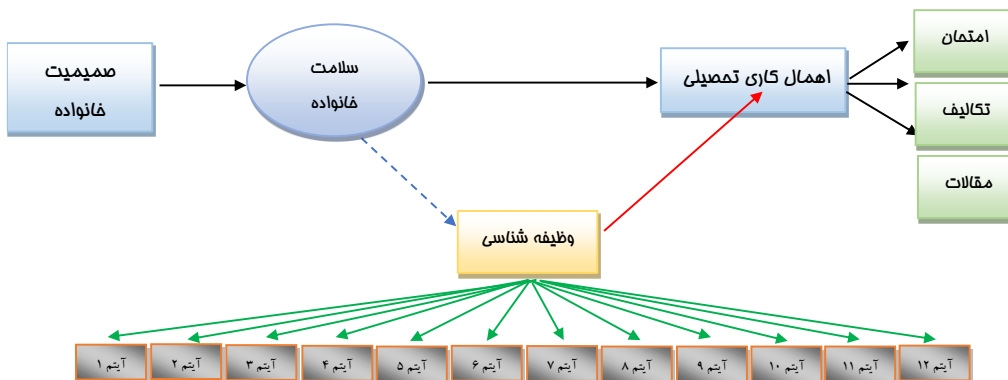
جدول ۷ اثرات میانجی مدل فرضی چهارم

متغیر مستقل	متغیر واسطه	متغیر وابسته	حدود بوت استرپ	خطای برآورد	اندازه اثر	سطح معنی داری
صمیمیت	توافق جویی	اهمال کاری	حد بالا -۰/۰۶۹	حد پایین -۰/۳۵۸	۰/۰۶۱	۰/۱۳۲
		تحصیلی				۰/۰۵

همانطور که در جدول ۷ مشاهده می شود در آزمون بوت استرپ عامل توافق جویی معنا دار شده است. یعنی در این مسیر، عامل شخصیتی توافق جویی در رابطه بین سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا و اهمال کاری تحصیلی نقش میانجی دارد.

اثر مستقیم با متغیر میانجی

در مدل فرضی پنجم، وظیفه شناسی، اثر سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا و اهمال کاری تحصیلی را واسطه‌گری می کند. به این صورت که سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر وظیفه شناسی اثر گذاشته و وظیفه شناسی بر اهمال کاری تحصیلی اثر می گذارد. شکل ۵ روش بررسی اثر مستقیم متغیر سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر متغیر اهمال کاری تحصیلی را با در نظر گرفتن نقش میانجی وظیفه شناسی نشان می دهد.

شکل ۶. بررسی اثر مستقیم سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا با اهمال کاری تحصیلی با نقش میانجی وظیفه شناسی

شکل ۶ مدل ساختاری فرضی پنجم را به همراه ضرایب استاندارد به تصویر می کشد. سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا با ضریب استاندارد $-۰/۱۴$ بر اهمال کاری تحصیلی تاثیر می گذارد (اثر معکوس). همچنین سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر وظیفه شناسی با ضریب استاندارد $۰/۲۶$ اثرگذار است یعنی با افزایش سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر میزان وظیفه شناسی افزوده می شود (اثر مستقیم). در ضمن وظیفه شناسی نیز با ضریب استاندارد $-۰/۴۴$ بر اهمال کاری تحصیلی اثر گذار است. بدین معنی که با افزایش وظیفه شناسی از میزان اهمال کاری تحصیلی کاسته می شود (اثر معکوس) تمامی اثرات در سطح $P < ۰/۰۰۱$ معنی دار است.

اثر غیر مستقیم

برای ارزیابی روابط واسطه ای در این مرحله نیز از آزمون بوت استرپ استفاده شد و $p < 0/05$ معنی دار شد. در جدول ۱۸-۴ براساس اثرات غیر مستقیم یا میانجی برای مدل فرضی پنجم و نیز براساس مندرجات این جدول اثر سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی با واسطه‌گری وظیفه شناسی دارای ضریب استاندارد $0/293$ ($p = 0/001$) می باشد.

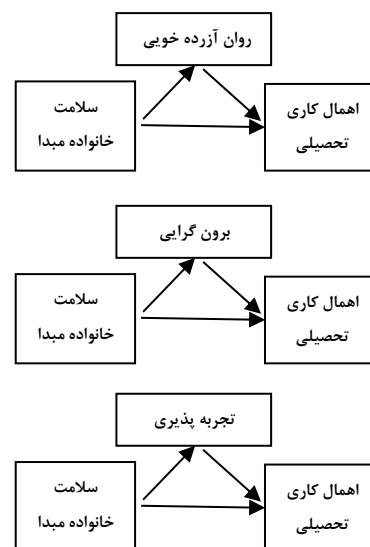
جدول ۸. اثرات میانجی مدل فرضی پنجم

متغیر مستقل	متغیر واسطه	متغیر وابسته	حدود بوت استرپ	خطای برآورد	اندازه اثر	سطح معنی داری
صمیمیت شناسی	وظیفه شناسی	اهمال کاری تحصیلی	حد بالا -0/078	حد پایین -0/298	0/051	0/293

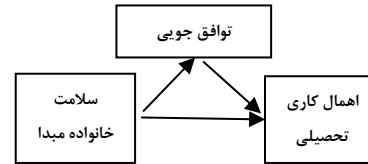
همانطور که در جدول ۸ مشاهده می‌شود در آزمون بوت استرپ عامل وظیفه شناسی معنا دار شده است. یعنی در این مسیر، عامل شخصیتی وظیفه شناسی در رابطه بین سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا و اهمال کاری تحصیلی نقش میانجی دارد.

جدول ۹. نتایج بررسی نقش میانجی عوامل شخصیتی در رابطه بین سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا و اهمال کاری تحصیلی

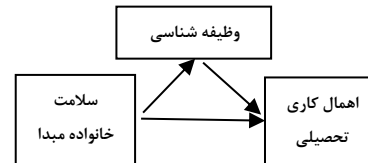
مسیر متغیر میانجی	اثر مستقیم بدون متغیر میانجی	اثر مستقیم با متغیر میانجی	اثر غیر مستقیم (سطح معنا داری با استفاده از آزمون بوت استرپ)
روان آزوده خوبی	-0/2**	-0/23*	0/365
برون گرایی	-0/2**	-0/21*	0/12
تجربه پذیری	-0/2**	-0/30*	0/082

۰/۱۳۲ - *۰/۲۴ - /۰۲**

۰/۲۹۳ - *۰/۱۴ - /۰۲**

سطح معناداری کمتر از *۰/۰۰۱

همان طور که نتایج یافته‌ها نشان داده است، سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا بر ویژگی‌های شخصیتی روان‌آزرده‌خویی، برون‌گرایی، تجربه‌پذیری، توافق‌جویی، وظیفه‌شناسی و اهمال‌کاری تحصیلی، تاثیر دارد. همچنین نتایج پژوهش حاضر نشان داد که سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا از طریق ویژگی‌های شخصیتی روان‌آزرده‌خویی، برون‌گرایی، تجربه‌پذیری، توافق‌جویی و وظیفه‌شناسی به عنوان عامل میانجی، بر اهمال‌کاری تحصیلی نیز تاثیر معناداری دارند. به عبارتی دیگر هرچه صمیمیت در خانواده مبدا کمتر باشد ویژگی‌های روان‌آزرده‌خویی بیشتر و اهمال‌کاری تحصیلی نیز بیشتر می‌شود. این در حالی است که با افزایش صمیمیت در خانواده مبدا، افزایش برون‌گرایی، توافق‌جویی و وظیفه‌شناسی و کاهش اهمال‌کاری تحصیلی و کاهش تجربه‌پذیری و افزایش اهمال‌کاری تحصیلی مواجه می‌شویم.

بحث و نتیجه‌گیری

در ابتدا پیش از بررسی سوالات پژوهش، همبستگی بین متغیرهای پژوهش مورد بررسی قرار گرفت. نتایج همبستگی بین مولفه سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا و اهمال‌کاری تحصیلی حاکی از رابطه منفی و قوی بین مولفه صمیمیت سلامت خانواده مبدا با مولفه‌های امتحان، تکالیف و مقالات اهمال‌کاری تحصیلی می‌باشد همان طور که در بخش یافته‌ها آمده است، اهمال‌کاری امتحان کمترین همبستگی را با صمیمیت نشان داد. همچنین، نتایج حاصل از بررسی همبستگی مولفه صمیمیت سلامت خانواده مبدا با مولفه‌های ویژگی‌های شخصیتی حاکی از رابطه مثبت و قوی با مولفه‌های برون‌گرایی و وظیفه‌شناسی می‌باشد البته همان طور که در بخش یافته‌ها بیان شده است مولفه صمیمیت با ویژگی‌های شخصیتی روان‌آزرده‌خویی از رابطه منفی قوی برخوردار بوده است.

علاوه بر این، نتایج همبستگی مولفه‌های ویژگی‌های شخصیتی با مولفه‌های اهمال‌کاری تحصیلی نشان می‌دهد که بین مولفه روان‌آزرده‌خویی با مولفه‌های اهمال‌کاری رابطه مثبت و بین مولفه‌های برون‌گرایی، تجربه‌پذیری، توافق‌جویی و وظیفه‌شناسی با مولفه‌های اهمال‌کاری تحصیلی رابطه منفی وجود دارد. البته همان طور که در بخش یافته‌ها گفته شده است رابطه بین مولفه وظیفه‌شناسی با اهمال‌کاری تحصیلی منفی تر و قوی تر از سایر مولفه‌ها می‌باشد و نیز رابطه بین مولفه تجربه‌پذیری با مولفه‌های اهمال‌کاری تحصیلی رابطه منفی ضعیف‌تری وجود دارد. با توجه به اینکه عوامل شخصیتی دارای پنج

مؤلفه می باشد، این سوال پژوهشی خود شامل ۵ سؤال است که به ترتیب تک تک آنها مورد بررسی قرار می‌دهیم.

نتایج تحلیل مسیر و آزمون بوت استرپ نشان داد سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا علاوه بر تأثیر مستقیم بر اهمال کاری تحصیلی، به طور غیر مستقیم و از طریق نقش میانجی-گری عوامل شخصیتی روان آزرده خویی، برون گرایی، تجربه پذیری، توافق جویی و وظیفه شناسی بر اهمال کاری تحصیلی تأثیر دارد. اما در این بین سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا با افزایش برون گرایی، توافق جویی و وظیفه شناسی باعث کاهش اهمال کاری تحصیلی می شود و این در حالی است که افزایش سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا با کاهش روان آزرده خویی و تجربه پذیری موجب کاهش اهمال کاری تحصیلی شده است. در تبیین یافته های پژوهش حاضر می توان گفت در خانواده هایی که میزان صمیمیت پایین است فرزندان به دلیل فاصله از والدین و قرار گرفتن در فضای استبدادی یا طرد با حس ناامنی و خشم و نگرانی بالا و سایر ویژگی روان آزرده خویی، احساس گناه و کلافگی دارند و از آنجا که احتمال دارد هیجانهای مخرب بتوانند در سازگاری فرد و محیط تأثیر داشته باشد انطباق پذیری ضعیف تری با دیگران و شرایط استرس زا دارند. این افراد با تجربه حس های ناخوشایند ستیزه جو، شکاک و رقابت جو هستند که این امر منجر می شود فرد در مواجهه با مشکلات حل مساله ضعیف تری داشته و در انبوهی از تکالیف غرق شود طوری که با ارزیابی منفی از خود نسبت به تحصیل خود نیز نگرش منفی پیدا کند و مرتب با این سرزنش و ناکارآمدی ایجاد شده (لی، کلی و ادواردز، ۲۰۰۶) و عدم توانایی به موقع در تصمیم گیری (چون چو و چوی، ۲۰۰۵؛ به نقل از امامی و سلطانی، ۱۳۹۴) و نیز به دلیل نبود انگیزه کافی برای انجام آن تکلیف (فراری، ۱۹۹۸) دست به اهمال کاری می زند. در تبیین یافته ویژگی شخصیتی برون گرایی به نظر می رسد در خانواده سالم افراد برپایه مهربانی و همدلی در کنار هم زندگی می کنند (قائم، ۱۳۸۹؛ به نقل از زارع، محبوبی و سلیمی، ۱۳۹۴) که منجر به احساس ایمنی و ارزشمندی تک تک افراد خانواده می شود (فیشر و اشپرانکل، ۱۹۷۸؛ به نقل از کشاورزی و همکاران، ۱۳۹۰). در چنین خانواده هایی فرزندان به سمت دنیای بیرون گرایش دارند، همنشینی با دیگران را ترجیح می دهند و معاشرتی، تکانشی، مخاطره جو، جسور و سلطه گرا بوده، هیجان و تحرک را دوست دارند و به موفقیت در آینده امیدوارند. بنابراین از آنجایی که این افراد با سطوح بالای از برون گرایی، پر انرژی، پرحرف، و علاقه مند به کارهای گروهی - اجتماعی بوده، از انگیزه و اشتیاق تحصیلی بالایی برخوردار هستند (فریمن - فونزالیدا و استولنبرگ (۲۰۱۱).

در زمینه اهمال کاری و تجربه پذیری نتایج پژوهش ها متناقض می باشد. واتسون (۲۰۰۱) و مک الروی و دود (۲۰۰۷) در بررسی خود نشان دادند که بین تجربه پذیری و اهمال کاری تحصیلی رابطه مثبت وجود دارد. این محققین در تبیین بررسی خود عنوان کردند افراد با تجربه پذیری بالا بیشتر اقدام گرا و فعال هستند و بیشتر سعی می کنند کارهای شان را به موقع انجام دهند و به فردا نسپارند. طبق یافته های این پژوهش سلامت خانواده (صمیمیت) مبدا با تجربه پذیری رابطه منفی دارد. به نظر می آید در خانواده های ایرانی که صمیمیت پایین است بچه ها تجربه پذیری بیشتری دارند. طبق نتایج پژوهش های مختلف نتایج تجربه پذیری در فرهنگ های مختلف، متفاوت است (نصری، دماوندی و عاشوری (۱۳۹۳). در حالی که در فرهنگ های غرب و باز، تجربه پذیری با خلاقیت و ... رابطه دارد اما در برخی فرهنگ ها که زیرسوال بردن منابع قدرت و بحث احترام به نظرات بزرگترها مهم است و همچنین اهمیت نیاز مالی فرزندان به والدین و

نیاز عاطفی حمایتی والدین به فرزندان و به سبب پیوندهای گروهی و خانوادگی که در فرهنگ ایران نمود پیدا می‌کند (خدایی، معدنی پور و نقدی، ۱۳۸۶ و شعائیان، ۱۳۸۵) که در برخی موارد برای افراد تعهد به وظایف، مهمتر از ترجیحات شخصی می‌شوند (مانند انتظار احترام به والدین خود از بزرگسالان جوان) افراد را در تعارض با خانواده و جامعه قرار می‌دهد (نصری و همکاران، ۱۳۹۳). بنابراین طبق نتایج پژوهشهای بین فرهنگی و فرهنگی در زمینه علل زمینه ساز و آشکار ساز ناسازگارهای رفتاری می‌بایست علاوه بر در نظر گرفتن عوامل مشابه با جوامع دیگر، به تغییرات ساختار اجتماعی در جوامع، و نیز وجود یک دسته عوامل فرهنگ بومی در بروز و وقوع این ناسازگاریها توجه نمود به طوری که به نظر می‌آید این ویژگی با ناسازگاری تحصیلی و اهمال کاری همراه بوده است.

استینتودفرین (۱۹۹۰؛ به نقل از گلا دینگ، ۲۰۱۰) از ویژگی‌های خانواده‌های سالم را قدرشناسی و همدلی برمی‌شمارند. در چنین خانواده‌هایی با عملکرد مطلوب تلاش می‌شود تا با انعطاف‌پذیری برای استحکام خانواده از حل مساله و مذاکره استفاده شود و هیچگاه یکدیگر را نادیده نمی‌گیرند (دپاول، ۲۰۰۶). به نظر می‌آید در خانواده‌های سالم با رشد ویژگی صمیمت در فرزندان فضایی برای رشد، همدلی، نودوستی و تاکید بر رفع نیازهای عاطفی و روانی فرزندان بوجود می‌آید و بنابراین در این فضا فرزندان ضمن برخورداری از ویژگی‌های شخصیتی توافق جویی به دلیل نودوستی و انعطاف‌پذیری خود نیز عملکرد تحصیلی خیلی بهتری خواهند داشت. وظیفه شناسی نیز که از جنبه‌های کفایت، نظم، پیشرفت طلبی، خویشتن داری، متانت و تعمق تشکیل یافته است، موجب کاهش اهمال کاری تحصیلی می‌شود (نصری و همکاران، ۱۳۹۳). (میلگرام و تن، ۲۰۰۰)، معتقدند که افراد با ویژگی شخصیتی وظیفه شناسی، به دلیل برخورداری از نظم و دقت در کارها، همیشه برای انجام کارها آماده هستند بنابراین در انجام تکالیف خود کمتر دچار اهمال کاری می‌شوند بنابراین شاید به طور خلاصه بتوان این گونه گفت که در خانواده سالم به دلیل ایجاد فضایی که بر مسئولیت پذیری و تعهد همراه با گرمی تاکید می‌شود ویژگی شخصیتی خودنظم بخشی و وظیفه شناسی در فرزندان رشد می‌کند که منجر می‌شود این فرزندان ضمن اینکه وقت زیادی صرف انجام تکالیف خود می‌کنند، اطلاعات بیشتری در مورد شغل آینده خود کسب کرده و هدفهایی را برای خود تعیین می‌کنند و در جهت رسیدن به آنها پافشاری و تلاش زیادی از خود نشان می‌دهند. همچنین به نظر می‌رسد که وظیفه شناسی با برخی از ویژگی‌های مرتبط با عملکرد نظیر تلاش به منظور پیشرفت، نظم و مسئولیت پذیری رابطه دارد. وظیفه شناسی به واسطه رابطه ای که با انگیزش دارد یکی از پیش بینی کننده‌های عملکرد محسوب می‌گردد، به ویژه زمانی که تعیین کننده‌های درونی انگیزش مورد توجه قرار می‌گیرند. بنابراین، منظم بودن، سختکوشی، پشتکار، پیشرفت مداری و دقت می‌تواند عملکرد فرد در حوزه‌های مختلف از جمله موقعیتهای تحصیلی را به طور مثبت پیش بینی کند.

ملاحظات اخلاقی

در این پژوهش موازین اخلاقی شامل اخذ رضایت آگاهانه، تضمین حریم خصوصی و رازداری رعایت شد. با توجه به شرایط و زمان تکمیل پرسشنامه‌ها ضمن تأکید به تکمیل تمامی سؤال‌ها، شرکت‌کنندگان در مورد خروج از پژوهش مختار بودند.

مشارکت نویسندگان

همه نویسندگان این پژوهش در طراحی، مفهوم‌سازی، روش‌شناسی، گردآوری داده‌ها، تحلیل آماری داده‌ها، پیش‌نویس، ویراستاری و نهایی‌سازی نقش یکسانی داشتند.

تشکر و قدردانی

بدین‌وسیله از تمامی بیماران و کارکنان مراکز درمانی و کسانی که ما را در اجرای این پژوهش یاری دادند، تشکر و قدردانی می‌شود.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

منابع

- امامی پور، سارا، و سلطانی، محمد (۱۳۹۴). پیش‌بینی تعلل ورزی تحصیلی براساس باورهای فراشناختی و پنج عامل شخصیتی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد تهران مرکزی.
- بیرامی، منصور، دانش‌پور، زهره (۱۳۸۹). رنج‌خوبی و کمال‌گرایی پیش‌بینی‌کننده‌های تعلل ورزی. فرهنگ مشاوره، ۱(۲): ۲۱-۴۴.
- تنهایی رشوانلو، فرهاد، و حجازی، الهه (۲۰۱۰). ارتباط سبک‌های فرزندپروری والدین و انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان دبیرستانی. دانش‌ور رفتار (تربیت و اجتماع). ۲۹ (۱۶): ۱-۱۴.
- جوکار، بهرام، و دلاورپور، محمدآقا (۱۳۸۶). رابطه تعلل ورزی آموزشی با اهداف پیشرفت. اندیشه‌های نوین تربیتی، ۳(۲): ۶۱-۸۰.
- رحیمیان بوگر، اسحاق، و روحانی پور، شیدا (۱۳۹۴). اهمال‌کاری تحصیلی در دانشجویان: نقش پیش‌بین عوامل جمعیتی و روانشناختی. راهبردهای شناختی در یادگیری، ۳ (۴): ۱-۱۹.
- زارع، حسین، محبوبی، طار، و سلیمی، حسین (۱۳۹۴). تاثیر آموزش شناختی ارتقاء امید بر کاهش اهمال‌کاری و خودناتوان‌سازی تحصیلی دانشجویان دانشگاه پیام نور بوکان. آموزش و ارزشیابی، ۸ (۳۲): ۹۳-۱۱۰.
- سواری، کریم (۱۳۹۰). ساخت و اعتباریابی آزمون اهمال‌کاری تحصیلی. فصل‌نامه اندازه‌گیری تربیتی. ۵(۲): ۹۰-۱۱۰.
- فتاح زاده، الهه (۱۳۸۸). مقایسه کیفیت زندگی و عملکرد خانواده در کارکنان خشنود و ناخشنود پالایشگاه شازند اراک. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی اراک، اراک.
- کریمی، ابوالفضل (۱۳۸۸). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی و هنجاریابی مقیاس سطح سلامت خانواده اصلی. پژوهش‌های مشاوره، ۱(۳۸): ۵۶-۷۰.
- کشاورزی، سمیه، فیروزبخت، سمیرا، و فولادچنگ، محبوبه (۱۳۹۰). بررسی نقش ادراک جهت‌گیری هدف والدین و الگوی ارتباطی خانواده در جهت‌گیری هدف دانش‌آموزان. خانواده پژوهی، ۲۸(۷): ۴۷۷-۴۶۳.
- گروسی فرشی، محمدتقی (۱۳۸۰). رویکردی نوین در ارزیابی شخصیت (کاربرد تحلیل عاملی در مطالعات شخصیت). چاپ اول. تبریز: نشر دانیال و جامعه پژوه.
- منادی، مرتضی (۱۳۸۴). تاثیر شیوه‌های فرزندپروری والدین بر شخصیت اجتماعی و فرهنگی جوانان. خانواده و پژوهش، ۲ (۳): ۲۷-۵۴.

نامیان، سارا، و حسین‌چاری، مسعود. (۱۳۹۰). تبیین اهمال کاری تحصیلی دانشجویان بر اساس باورهای مذهبی و هسته کنترل. *مطالعات روانشناسی تربیتی*، ۵ (۱۴): ۹۹-۱۲۶.

نصری، صادق، ابراهیم دماوندی، مجید ابراهیم، و عاشوری، اکرم (۱۳۹۳). پیش‌بینی اهمال کاری براساس ویژگی‌های شخصیتی، سبک‌های هویت و تعهد. *شخصیت و تفاوت‌های فردی*. ۳ (۳): ۱-۱۷.

هومن، حیدرعلی (۱۳۸۴). مدل یابی معادلات ساختاری با کاربرد نرم افزار لیزرل. تهران: انتشارات سمت.

References

- Aynur, P.; Murat, A. and Can, B. (2011). "Academic procrastination behavior of preservice teachers' of Celal Bayar University". *Procedia- Social and Behavioral Sciences*, 29: 1418-1425.
- Buri, J. R., & Gunty, A. L. (2008). Family functioning and maladaptive schemas: The moderating effects of optimism. Paper presented at the 116th Annual Meeting of the American Psychological Association, Boston, August, 2008.
- Costa Jr., P. T., & McCrae, R. R. (1992). Revised NEO Personality Inventory (NEO-PI-R) and NEO Five-factor Inventory (NEO-FFI): Professional manual. Odessa: Psychological Assessment Resources.
- Damas, E. J. W., & Laughlin, J. (2001). Latent model of family process in African American families: Relationships to child competence, achievement, and problem behaviors. *Journal of Marriage and Family*, 63, 967-98.
- Depaul, N. (2006). Healthy family functioning relationship advice & relationship tips. *Council for Relationship*, 215, 382-680.
- Eysenck, H. J., & Eysenck, M. W. (1985). *Personality and individual differences: A natural science approach*. New York: Plenum.
- Flett, G. L., Blankstein, K., Hewitt, P. L., & Koledin, S. (1992). Components of perfectionism and procrastination in college students. *Social Behavior and Personality*, 20, 85 - 94.
- Ferrari, J.R. (1998). Procrastination. *Encyclopedia of mental health*, 1- 5.
- Freeman, E. K.; Fuenzalida, C. L. and Stoltenberg, I. (2011). "Extraversion and Arousal Procrastination: Waiting for the Kicks". *Current Psychology*, 30: 375- 382.
- Gonzalez, A. R., Holbein, M. F. D., & Quilter, S. (2002). High school students goal orientations and their relationship to perceived parenting styles. *Contemporary Educational Psychology*, 27, 450-470.
- Grolnick, W. S. (2009). The role of parents in facilitating autonomous self-regulation for education. *Theory and Research in Education*, 7(2), 164-173.
- Hardy, D. F., Power, T. G., & Jaedicke, S. (1993). Examining the relation of parenting to children's coping with everyday stress. *Child Development*, 64(6), 1829-1841.
- Hovestadt, A. J., Anderson, W. T., Piercy, F. P., Cochran, S. W., & Fine, M. (1985). A FAMILY-OF-ORIGIN SCALE. *Journal of Marital and Family Therapy*, 11(3), 287-297.
- Johnson, J. L. & Bloom, A. M. (1995). An analysis of the contribution of the five factors of personality to variance in academic procrastination. *Personality and Individual Differences*, 18, 127-133.
- Klibert, J., Langhinrichsen-Rohling, J., Luna, A., & Robichaux, M. (2011). Suicide proneness in college students: Relationships with gender, procrastination, and achievement motivation. *Death Studies*, 35(7), 625-645.
- Koerner, F. A., & Maki, L. (2004, July). Family communication patterns and social support in families of origin and adult childrens subsequent intimate relationships. Paper

- presented at the International Association for Relationship Research Conference, Mdison.
- Lee, D.g. Kelly, K.R. & Edwards, J.K. (2006). A closer look at the relationships among trait procrastination, neuroticism, and conscientiousness. *Personality and Individual Differences*, 40, 27–37.
- Lyons, M. and Rice, H. (2014). “Thieves of time Procrastination and the dark triad of personality”. *Personality and Individual Differences*, 61-62: 34-37.
- McCown, W., & Johnson, J. (1991). Personality and chronic procrastination by university students during an academic examination period. *Personality and Individual Differences*, 12(5), 413- 415.
- McElroy, T., & Dowd, K. (2007). Susceptibility to anchoring effects: How openness-to-experience influences responses to anchoring cues. *Judgment and Decision Making*, 2(1), 48-53.
- Milgram, N. & Tenne, R. (2000). Personality correlates of decisional and task avoidant procrastination. *European Journal of Personality*, 14, 141–156.
- Moon, S. & Illingworth, A. (2005). Exploring the dynamic nature of procrastination: A latent growth curve analysis of academic procrastination. *Personality and Individual Differences*, 38, 297 – 309.
- Solomon, B. C., & Jackson, J. J. (2014). Why do personality traits predict divorce? Multiple pathways through satisfaction. *Journal of personality and social psychology*, 106(6), 978.
- Solomon, L. J. & Rothbloom, E. D. (1984). Academic procrastination frequency and cognitive – behavioral correlates. *Journal of Counseling Psychology*, 31, 504 – 510.
- Steel, P. (2007). The nature of procrastination: A Meta analytic and theoretical review of quintessential self-regulatory failure. *Psychological Bulletin*, 133, 1, 65-81.
- Watson, D. C. (2001). Procrastination and the five factor model: A fact level analysis. *Personality and Individual Differences*, 30 (1), 149 – 158.

پرسشنامه خانواده مبدا

سئوالات	قویا مخالفم	مخالقم	خنثی	موافقم	قویا موافقم
در خانواده من، هم ابراز کردن احساس‌های مثبت و هم بروز دادن احساس‌های منفی عادی بود.					
جو خانواده من معمولاً ناخوشایند بود.					
اعضای خانواده من یکدیگر را برای ایجاد دوستیهای تازه تشویق می کردند.					
خانواده من با ابراز نظرات متفاوت موافقت نداشت.					
اعضای خانواده من غالباً برای اشتباهات خود عذر خواهی می کردند.					
والدین من اعضاء خانواده را برای گوش دادن به صحبت های یکدیگر تشویق میکردند.					
در خانواده من اختلافات و کشمکش ها هرگز حل نمیشد.					
من از خانواده ام یاد گرفتم که آدمها اساساً خوب هستند.					
برای من درک گفتار و احساسات سایر اعضای خانواده ام دشوار بود.					

وقتی یکی از اعضای فامیل یا دوستان خانواده فوت میکرد، ما درباره غم و غصه خود صحبت می کردیم.

وقتی والدینم اشتباه می کردند صریحاً آن را میپذیرفتند. هر احساسی که داشتم آن را در خانواده ام به زبانمیاوردیم. در خانواده من، حل اختلاف و کشمکش تجربه پر استرسی بود. خانواده من پذیرای نظرات متفاوت اعضای خانواده نسبت به طرز زندگی بودند.

والدینم مرا برای بیان صریح نظراتم تشویق می کردند. غالباً مجبور بودم افکار و احساسهای سایر اعضای خانواده را حدس بزنم.

اعضای خانواده ام اکثراً نظرات و احساسهای مرا ندیده می گرفتند یا از آنها انتقاد می کردند.

اعضای خانواده من بندرت مسئولیت رفتار خود را قبول می کردند.

در خانواده ام برای بیان نظراتم آزاد بودم. ما هرگز درباره رنج مرگ یکی از خویشاوندان یا دوستانخانواده صحبت نمی کردیم.

بعضی اوقات در خانواده ام مجبور نبودم چیزی بگویم، اما احساس می کردم مرا درک می کنند.

جو خانواده من سرد و منفی بود.

اعضای خانواده ام نظرات دیگران را خیلی راحت می پذیرفتند. درک سخنان و احساسهای سایر اعضای خانواده ام آسان بود. وقتی یکی از دوستان خانواده با نقل مکان کردن از ما دور می شد، هرگز درباره احساس رنج خود از رفتن او گفتگو نمی کردیم.

من در خانواده یاد گرفتم که نسبت به دیگران بدگمان باشم. احساسم این بود که در خانوادهام می توانم درباره هر چیزی صحبت کنم و هر اختلاف و کشمکشی را حل کنم.

بیان نظراتم در خانواده سخت و دشوار بود.

صرف غذا در خانواده ما معمولاً دوستانه و خوشایند بود. در خانواده ما کسی به احساسات سایر اعضای خانواده اعتنایی نمی کرد.

ما معمولاً در خانواده می توانستیم کشمکشها و اختلاف نظرات را حل کنیم.

در خانواده ما بیان بعضی از احساسها مجاز نبود.

خانواده من معتقد بودند که سایر مردم معمولاً از ما سوء استفاده می کنند.

بیان افکار و احساساتم در خانواده برامسهل و آسان بود.

اعضای خانواده من معمولاً نسبت به احساسات یکدیگر حساس بودند.

هر وقت آدمی که برای ما مهم بود با نقل مکان از ما دور می شد، اعضای خانواده درباره احساس خود نسبت به جای خالی او صحبت می کردند.

والدینم با ما برای بیان نظراتی که مخالف نظرات آنها بود، مخالفت می کردند.

اعضای خانواده من مسئولیت اعمال و رفتار خود را قبول می کردند.

خانواده من یک قانون نا نوشته داشت و آن این بود که «احساسات خود را به زبان نیاورید».

من خانواده ام را خانواده ای گرم و حمایتگر به خاطر می آورم در خانواده من، هم ابراز کردن احساس های مثبت و هم بروز دادن احساس های منفی عادی بود.

پرسشنامه اهمالکاری تحصیلی

سوالات	به ندرت	بعضی اوقات	اغلب	همیشه
۱	هنگام مطالعه برای امتحان مرتباً رویاپردازی می کنم و تمرکز کردن برایم دشوار است.			
۲	آماده شدن برای امتحان را تا لحظه آخر به تأخیر نمی اندازم.			
۳	سازمان دادن مطالب قبل از امتحان برایم دشوار است.			
۴	هنگامی که از تاریخ امتحانی اطلاع پیدا می کنم اجازه نمی دهم که وقت تلف شود و فوراً شروع به آماده شدن می کنم.			
۵	هنگامی که تاریخ امتحانی نزدیک می شود آماده شدن برای امتحان برایم دشوار است.			
۶	هنگامی که می بایست برای امتحانی آماده شوم بر روی آن متمرکز می شوم و دچار حواسپرتی نمی شوم.			
۷	تکالیفم را از یک جلسه به جلسه دیگر تعویق می اندازم.			
۸	هنگامی که در حال انجام تکالیف هستم چیزهایی دیگر حواسم را پرت می کنند و برایم دشوار است که آن را تا پایان انجام دهم.			
۹	ترجیح می دهم که ابتدا تکالیفم را انجام دهم و سپس به چیزهایی دیگر نظیر دوستان، بازی، تلویزیون پردازم.			
۱۰	تمایل دارم که انجام تکالیفم را تا دقیقه آخر به تاخیر بیندازم.			
۱۱	وقتی که باید برای کلاس رفتن بیدار شوم، تقریباً فوراً از رختخواب بیدار می شوم.			
۱۲	سر وقت به کلاس هایم نمی رسم.			
۱۳	وقتی در کلاس چیزی را نمی فهمم مطمئنم که به زودی آن را خواهم فهمید (مثلاً کتابی می خوانم که آنرا شرح داده باشد یا با پرسیدن از معلم یا دوستانم آنرا خواهم فهمید).			
۱۴	پیش از به اتمام رسیدن مهلت تحویل تکالیف آنها را تمام می کنم.			
۱۵	هنگامی که می بایست تکالیفم را مرور کنم آن را به تعویق می اندازم.			

پرسشنامه ویژگی‌های شخصیتی نثو

سئوالات	کاملاً مخالفم	کاملاً موافقم
<p>من آدم نگرانی هستم</p> <p>من دوست دارم همیشه آدم‌های زیادی دور و برم باشند</p> <p>من دوست ندارم وقتم را با خیال‌بافی هدر بدهم</p> <p>من سعی می‌کنم با دیگران خوش رفتار و مودب باشم</p> <p>من چیزهای خودم را مرتب و پاکیزه نگه می‌دارم</p> <p>من اغلب خودم را کمتر از دیگران حس می‌کنم</p> <p>من لبخند زدن به دیگران و بیرون رفتن با آنها را کار آسانی می‌دانم</p> <p>من وقتی روش درست انجام یک کار را پیدا کنم به همان می‌چسبم و ادامه می‌دهم</p> <p>من اغلب با اعضای خانواده بگو نگو دارم</p> <p>من به خوبی می‌توانم طوری برنامه‌ریزی کنم که کارهایم به موقع انجام شوند</p> <p>وقتی من زیر بار یک استرس بزرگ هستم بعضی مواقع احساس می‌کنم دارم از هم می‌پاشم</p> <p>من خودم را لزوماً آدم امیدواری نمی‌دانم</p> <p>نگاه کردن به نظم حاکم بر طبیعت و زیبایی هنرها برای من بسیار جالب است</p> <p>بعضی از مردم من را آدم خودخواهی می‌دانند</p> <p>من در کارهایم خیلی با برنامه نیستم</p> <p>من به ندرت احساس تنهایی و دل‌افسردگی می‌کنم</p> <p>من واقعاً از صحبت کردن با دیگران لذت می‌برم</p> <p>من معتقدم که اگر به دانشجویان اجازه بدهند که به سخنرانی‌های بحث برانگیز و متناقض گوش دهند، آنها سردرگم و گمراه می‌شوند.</p> <p>من بیشتر ترجیح می‌دهم که با دیگران همکاری کنم تا با آنها رقابت کنم</p> <p>من سعی می‌کنم وظایفی که بر عهده‌ام هست را با وجدان کار انجام دهم</p> <p>حس می‌کنم اغلب اوقات دچار تنش و وحشت زدگی هستم</p> <p>من ترجیح می‌دهم در جایی باشم که فعالیت وجود داشته باشد</p> <p>خواندن یک شعر تأثیر ناچیزی بر من دارد یا این که اصلاً تأثیری ندارد</p> <p>معمولاً من در مورد مقاصد دیگران بدگمان و عیبجو هستم</p> <p>من دارای اهداف مشخصی هستم و برای این اهداف برنامه دارم</p>	کاملاً مخالفم	کاملاً موافقم

من بعضی وقت‌ها کاملاً احساس بی‌ارزشی می‌کنم
من معمولاً ترجیح می‌دهم کارها را به تنهایی انجام دهم
من معمولاً غذاهای جدید و نا آشنا را امتحان می‌کنم
من عقیده دارم که اکثر مردم اگر به آن‌ها اجازه داده شود
می‌خواهند از آدم امتیاز به دست آورند
من قبل از شروع هر کاری وقت زیادی را تلف می‌کنم
من به ندرت خودم را ترسو یا مضطرب می‌دانم
من اغلب احساس می‌کنم که پر از نیرو و انرژی هستم
من به ندرت متوجه می‌شوم که احساساتم در محیط‌های
مختلف فرق می‌کند
بیشتر مردمانی را که می‌شناسم مرا دوست دارند
من برای دستیابی به اهداف خودم سخت تلاش می‌کنم
اغلب از نحوه برخورد دیگران با من عصبانی می‌شوم
من آدم بشاش و دارای روحیه بالایی هستم
من معتقدم که برای اخذ تصمیم درباره موضوعات اخلاقی باید
به مقامات دینی خودمان اقتداء کنیم
بعضی از افراد فکر می‌کنند من آدم سرد و حساب‌گری هستم
وقتی به انجام کاری را متعهد می‌شوم مردم می‌توانند همیشه
مطمئن باشند که کار را پیگیری می‌کنم
اغلب وقتی کارها طبق نقشه پیش نمی‌رود یا اشتباه از آب در
می‌آید احساس دلسردی می‌کنم و می‌خواهم آن را نیمه تمام
رها کنم
من آدم خوش‌بینی نیستم
گاهی وقتی که شعری می‌خوانم یا به یک اثر هنری نگاه
می‌کنم یک حالت یاس یا موجی از برافروختگی را در خودم
تجربه می‌کنم
من در رفتار و نظر خود آدم سخت و بی‌انعطافی هستم
گاهی آن قدری که خودم می‌خواهم، قابل اعتماد نیستم
من به ندرت افسرده یا غمگین می‌شوم
همه زندگی و کارهای من با سرعت طی می‌شوند
من علاقه‌ای به تامل و تفکر در مورد ماهیت جهان یا وضعیت
انسان ندارم
اغلب سعی می‌کنم با فکر و با ملاحظه باشم
من آدم سازنده و مولدی هستم که همیشه کارها را به ثمر
می‌رساند
من اغلب احساس درماندگی می‌کنم و میل دارم شخص
دیگری را مسائلم را حل کند
من شخص بسیار فعالی هستم
من خیلی کنجکاووم
من اگر اشخاصی را دوست نداشته باشم از آن‌ها پنهان نمی‌کنم

به نظر نمی‌رسد هرگز بتوانم کارهای خود را نظم و ترتیب بدهم
بعضی وقت‌ها من طوری احساس خجالت می‌کنم که دلم
می‌خواهد خودم را از دیگران پنهان کنم
من ترجیح می‌دهم راه خودم را بروم تا اینکه رهبر دیگران باشم
من اغلب از بازی کردن با نظریه‌ها و افکار انتزاعی لذت می‌برم
اگر نیاز باشد من حاضرم از افراد دیگر برای رسیدن به مقاصد
خودم استفاده کنم
من سعی می‌کنم کارهایم در حد عالی باشد

The role of the mediator of personality traits in the relationship between the family of origin's Intimacy and academic procrastination

Seyed Mohsen Ebrahimi¹, Rajabali Mohammadzadeh Adamalaei^{2*}, Jamal Sadeghi³ & Aliasghar Abbasi Esfanji⁴

Abstract

Aim: The aim of this study was to investigate the mediating role of personality traits in the relationship between the family of origin's Intimacy and academic procrastination. **Method:** For this purpose, 300 male and female students of Babol Azad University completed the available family of origin's Scale (FOS), Academic Procrastination scale (APS) and measure five personality traits (NEO-FFI) questionnaires. Data were analyzed using path analysis, through Bootstrap test and structural equation modeling. **Results:** Based on the research findings, all personality traits neuroticism, extroversion, Openness, agreeableness and conscientiousness were able to play a mediating variable in relation to the family of origin's Intimacy and academic procrastination. But, personality traits neuroticism had a negative effect. **Conclusion:** In fact, it can be said that in a healthy family, the growth of intimacy, and the development of self-confidence will lead to the formation of personality traits such as activism, conscientiousness and empathy, all of which, in turn, are effective in academic achievement and reducing academic procrastination. While people with traits of neuroticism with a greater sense of insecurity, anxiety, usually with conflict, prevent the creation of an environment full of happiness and reduce the sensitivity of people to each other, also reduces the trust between them. Also, instead of expressing emotions logically, with more aggressive and hostile behavior, they hinder academic achievement and increase procrastination.

Keywords: *Intimacy of the Family of Origin, Personality traits, academic procrastination.*

1. Ph.D. student, Department of Psychology, Babol Branch, Islamic Azad University, Babol, Iran

2. Assistant Professor, Department of Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran.

Email: r.mohammadzadeh@pnu.ac.ir

3. Assistant Professor, Department of Psychology, Babol Branch, Islamic Azad University, Babol, Iran

4. Associate Professor, Department of Sociology, Babol Branch, Islamic Azad University, Babol, Iran